

Ekonomická
fakulta
Faculty
of Economics

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Ekonomická fakulta
Katedra práva

Bakalářská práce

Právní a ekonomické aspekty cel a DPH v EU a mimo EU

Vypracovala: Sabina Filásková
Vedoucí práce: Ing. Martina Krásnická

České Budějovice 2015

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

Fakulta ekonomická

Akademický rok: 2014/2015

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Sabina FILÁSKOVÁ**
Osobní číslo: **E11051**
Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Účetnictví a finanční řízení podniku**
Název tématu: **Právní a ekonomické aspekty cel a DPH v EU a mimo EU**
Zadávací katedra: **Katedra práva**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cíl práce:

Cílem práce je popsat společnou obchodní politiku EU v oblasti cel a harmonizaci DPH v rámci Unie. Praktická část se zabývá právními a ekonomickými aspekty vnitřního trhu se zeměmi v rámci EU, které nejsou součástí celní unie EU a těmi, které jsou v EU, ale nejsou v celní unii, včetně dopadu do DPH.

Metodický postup:

1. Studium odborné literatury a právních předpisů vztahujících se k tématu.
2. Popis evropské integrace jako celku.
3. Analýza celní unie a sbližování právních předpisů v oblasti daní v rámci EU.
4. Analýza a komparace DPH v oblastech mimo EU a uvnitř EU.

Rámcová osnova:

1. Úvod. 2. Literární rešerše. 3. Cíl, metodika, hypotézy. 4. Vlastní práce. 5. DPH ve třech zemích EU a v celní unii EU. 6. Závěr. 7. Přehled literatury. 8. Přílohy.

Rozsah grafických prací: **dle potřeby**
Rozsah pracovní zprávy: **50 - 60 stran**
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná**
Seznam odborné literatury:

Hrubý, R., & Krásnická, M. (2012). *Introduction to the EU Law*. Praha: Alfa. SBN 978-80-87197-47-9.

Had, M., & Urban, L. (1997). *Evropská společenství*. Vrútky: Nadas AFGH, s.r.o. ISBN 80-8564-38-X.

Malá encyklopedie Evropské unie. (1997). Praha: Ústav mezinárodních vztahů. ISBN 80-85864-34-7.

Urban, L. (2002). *Evropský vnitřní trh a příprava České republiky na začlenění*. Praha: Linde. ISBN 80-7201-330-0.

2010 O.J. C 83/01. b.r.: *Consolidated versions of the Treaty on European Union and the Treaty on the Functioning of the European Union*[online]. S.l.: s.n.[cit. 2013-12-04].

Available from: <http://eur-lex.europa.eu/JOHrml.do?uri=OJ:C:2010:083:SOM:en:HTML>

Celní hodnota. [online]. 2014[cit. 2014-02-21]. Dostupné z: <http://www.celnisprava.cz/cz/clo/celni-hodnota/Stranky/default.aspx>.

Šrein, Z. (2000). *Mechanismy hospodářské politiky Evropské unie*. Praha, ISBN 80-7079-946-3.

Šrein, Z. (2000). *Mechanismy hospodářské politiky Evropské unie*. Praha, ISBN 80-7079-946-3.

Další odborná literatura, internetové články a současná periodika zabývající se tématem.

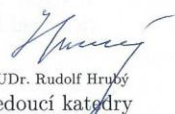
Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Martina Krásnická**
Katedra práva

Datum zadání bakalářské práce: **16. března 2015**

Termín odevzdání bakalářské práce: **30. dubna 2015**

doc. Ing. Ladislav Rolínek, Ph.D.
děkan

JIHOČESKÁ UNIVERZITA
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
EKONOMICKÁ FAKULTA
Smetanův náměstí 13 (1)
370 05 České Budějovice

JUDr. Rudolf Hrubý
vedoucí katedry

V Českých Budějovicích dne 16. března 2015

Prohlášení

Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s §47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to - v nezkrácené podobě/ v úpravě vzniklé vypuštěním vyznačených částí archivovaných ekonomickou fakultou - elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

Ve Velkých Hostěrádkách, 17.4. 2015

.....

Sabina Filásková

Poděkování

Děkuji vedoucímu práce Ing. Martině Krásnické za cenné rady, připomínky a metodické vedení práce.

Evropská unie není tak zvláštním útvarem, jak by si rádi mysleli ti, kdo se zabývají evropským studiem. Není to nic jiného nežli dosti nesrozumitelná oblast obchodu.

S. Strange, 1994

Obsah

1	Úvod	1
2	Metodika práce	2
3	Vlastní práce	3
3.1	Evropská integrace	3
3.1.1	Integrace v kostce	4
3.1.2	Shrnutí rozšíření EU	8
3.1.3	Kandidátské země	9
3.2	Celní unie	11
3.2.1	Budování jednotného vnitřního trhu	11
3.2.2	Jednotný evropský akt	12
3.2.3	Vytvoření celní unie a pohyb volného obchodu	12
3.2.4	Vnitřní aspekt celní unie	14
3.2.5	Vnější aspekt celní unie	19
3.2.6	Typy integrace celní unie.....	21
3.2.7	Efekty celní unie	21
4	Praktická část.....	23
4.1	Teritoriální rozsah celní unie	23
4.1.1	Vyjmuté oblasti z celní unie	25
4.1.2	Nákupy v oblastech členských států mimo celní unii.....	26
4.1.3	Státy, které jsou v celní unii, ale nejsou členy EU	29
4.2	Společný systém daně z přidané hodnoty	29
4.2.1	Sazby DPH.....	30
4.3	DPH - v mezinárodním kontextu	32
4.3.1	DPH - zboží	32
4.3.2	DPH - poskytování služeb	33
4.4	Pravidla pro uplatnění DPH	34
4.4.1	Příklady na DPH	35
4.5	Judikáty ESD týkající se nepřímých daní a celní unie.....	36
4.5.1	Evropská komise v. Francouzská republika	37
4.5.2	Daňové ředitelství Slovenské republiky v. Profitube spol. s r.o.....	38

4.5.3	Agra Srl v. Agenzia Dogane - Ufficio delle Dogane di Alessandria.....	40
5	Závěr.....	42
6	Summary.....	44
7	Seznam použité literatury	45
8	Seznam příloh.....	48
9	Seznam tabulek.....	48

1 Úvod

Tato bakalářská práce se bude zabývat právními a ekonomickými aspekty cel a DPH uvnitř EU a mimo EU.

V teoretické části bude stručně popsána evropská integrace.

Na evropskou integraci lze pohlížet ze dvou pohledů. Na jedné straně stojí přívrženci, kteří tvrdí, že obchodování mezi členskými státy bude usnadněno díky společné měně, kdy dojde k odstranění transakčních nákladů, dále bude možný volný pohyb osob a zboží.

Druhou skupinu tvoří odpůrci evropské integrace, jejichž pesimistický pohled se odvíjí od zvýšené kriminality z důvodu pohybu osob a nekontrolovatelného pohybu zboží. Svůj nesouhlas také vyjádřili vůči rozdílné legislativě členských států, a vůči rozdílnému vývoji ekonomik v jednotlivých členských zemích EU.

Druhá kapitola teoretické části bude popisovat celní unii. První podkapitolu bude tvořit budování jednotného evropského vnitřního trhu, v další se bude popisovat vznik celní unie a její vnitřní a vnější aspekty, stejně jako pohyb volného obchodu.

Praktická část bude zaměřena na Společný systém daně z přidané hodnoty, který se týká členských zemí EU a vylučuje některá území, které tomuto systému nepodléhají. Jelikož je Česká republika členem Evropské unie, je povinna zapracovat tuto směrnici o DPH do svých právních předpisů a je povinna se jí řídit.

Závěrem této práce bude analýza několika příkladů na zboží a služby, které se řídí směrnicí o DPH z pohledu České republiky a popis judikatury Evropského Soudního dvora ve věci nepřímých daní a celní unie.

2 Metodika práce

Cílem práce je popsat společnou obchodní politiku EU v oblasti cel a harmonizaci DPH v rámci Unie. Praktická část se zabývá právními a ekonomickými aspekty vnitřního trhu se zeměmi v rámci EU, které nejsou součástí celní unie EU a těmi, které jsou v EU, ale nejsou v celní unie, včetně dopadu do DPH.

Bakalářská práce vychází z těchto pramenů:

- odborné literatury
- internetových zdrojů
- interních zdrojů

Tyto informace jsou následně zpracovány do jednotlivých kapitol, které na sebe logicky navazují.

Hlavní okruhy bakalářské práce:

- Teoretická část:
 - Evropská integrace - okrajově
 - Celní unie
- Praktická část:
 - Účinnost DPH uvnitř EU a v oblastech mimo EU
 - Judikáty týkající se cel a nepřímých daní

Pro zpracování bakalářské práce byly použity programy jako MS Word a MS Excel. Dále v práci budou zakomponovány přehledné obrázky a tabulky.

3 Vlastní práce

3.1 Evropská integrace

Evropským integračním procesem se zabýval například britský ekonom maďarského původu B. Balassa ve svém díle Teorie integrace. Balassa tvrdí, že integrační proces jde od nižších vývojových fází k vyšším. Nevyplývá z toho, že každý region musí projít všemi fázemi, tedy se může zastavit ve vývoji. Jde o čtyři vývojové fáze:

1. Pásmo volného obchodu

Členské státy odstraňují cla, kvóty a jiné bariéry obchodu, které se někdy týkají všech výrobků, někdy jen průmyslových výrobků (zemědělské výrobky jsou vyloučeny úplně, nebo zahrnuty do volného obchodu jen v omezené míře). Každý členský stát si samostatně upravuje své obchodní podmínky vůči třetím, nezúčastněným zemím. Znamená to tedy, že každý členský stát má vůči třetím zemím vlastní celní sazby. Zabráňuje to tomu, že na trh zemí pásma volného obchodu nebudou pronikat zahraniční konkurenti přes země s nejnižší celní sazbou, proto musí být na hranicích zachována celní kontrola. Překážky volného obchodu se odstraňují pouze pro zboží zúčastněných zemí.

2. Celní unie

Navazuje na pásmo volného obchodu a odstraňuje jeho určité nedostatky. Evropské společenství bylo vytvořeno jako celní unie, nikoli jako pásmo volného obchodu. V této fázi jsou odstraněny obchodní bariéry mezi členskými státy, a pro třetí země jsou zavedena společná cla (společný celní sazebník). V obchodních vztazích mají všechny členské státy rovné postavení vůči třetím zemím. Žádný členský stát celní unie si nemůže podle sebe upravovat cla a podmínky zahraničního obchodu.

3. Společný trh

Vedle volného pohybu zboží přinesl společný trh i volný pohyb tzv. výrobních faktorů, pracovníků, kapitálu a služeb přes hranice členských států. To znamená, že obyvatelé členských států pohybující se v tomto prostoru se mohou pohybovat buď jako

turisté nebo jako pracovníci, s právem ucházet se o zaměstnání v jakémkoli členském státě, s právem se v dané zemi usadit, podnikat, pracovat a žít.

Definice společného trhu podle EU znamená spojení trhů členských států, tím vzniká rozsáhlý hospodářský prostor otevřený pro čtyři základní ekonomické svobody: volný a hranicemi členských států neomezený pohyb zboží, služeb, pracovníků a kapitálu. Mezi subjekty členských států se rozvinul i široký prostor pro hospodářskou soutěž.

4. Hospodářská a měnová unie

Volný pohyb osob, zboží, služeb a kapitálu je doplněn o společnou měnu. Společná měna ruší nepředvídatelné kolísání kursu měn členských zemí a také provádí devalvaci národních měn. Díky zavedení společné měny dochází ke vzniku společné centrální banky. Jedná se o nejdůležitější prvek této fáze. Koncem roku 1992 se vytvořil společný trh (vnitřní trh), který měl za následek, že se hlavním cílem všech členských zemí stala hospodářská a měnová unie. Po splnění všech konvergenčních kritérií začala poslední fáze hospodářské a měnové unie, která dala v platnost společnou měnu - euro, které nahradilo dosavadní národní měny. (Urban, 2002, stránky 15-18)

3.1.1 Integrace v kostce

Prvním impulzem evropské integrace bylo vytvoření Evropského společenství, jehož nejdůležitějšími právními dokumenty byly zakládající smlouvy - Evropské společenství uhlí a oceli (ESUO, podepsáno 18.4.1951, platnost 27.7.1952 - 23.7.2002), Evropské hospodářské společenství (EHS, podepsáno 27.3.1957, platnost od 1.1.1958) a Evropské společenství pro atomovou energii (Euratom, podepsáno 27.3.1957, platnost od 1.1.1958). Tyto smlouvy podepsala tzv. "šestka", jednalo se o státy Beneluxu, Německo (do roku 1990 pouze SRN), Francie a Itálie. (Hrubý & Krásnická, 2012, stránky 24-26)

8.4.1965 byly sloučeny orgány ESUO, EHS a Euratom na základě podepsání Slučovací smlouvy, která vstoupila v platnost 1.7.1967. Díky této smlouvě vznikla jedna Komise a jedna Rada pro všechny tři společenství. Nyní lze tato společenství označovat jako Evropská společenství. (Hrubý & Krásnická, 2012, str. 26)

Obrázek 1: Evropská integrace v letech 1952 - 1958

■ Zakládající členské státy: Belgie, Francie, Itálie, Lucembursko, Německo a Nizozemsko.

(europa.eu)

Po roce 1969 došlo k prvnímu rozšíření o další země a roku 1973 bylo Společenství rozšířeno o Dánsko, Irsko a Velkou Británii. ES se připojila k jednání, která se týkala snižování cel v rámci GATT. Společně s USA se ES stala hlavními hybateli v mezinárodních ekonomických vztazích. 1987 byl schválen Jednotný evropský akt (podepsán 28.2.1986, platnost 7.1.1987), který potvrdil Evropskou radu za jeden z nejvlivnějších orgánů ES. (Had & Urban, 1997, stránky 18-19)

Evropská společenství byla roku 1981 rozšířena o Řecko a 1986 o Portugalsko a Španělsko, jednalo se tedy o "druhé a třetí" rozšíření. (Had & Urban, 1997, str. 19)

Obrázek 2: První (1973), druhé (1981) a třetí (1986) rozšíření

■ Členské státy: Francie, Lucembursko, Nizozemsko, Belgie, Itálie a Německo

■ Nové členské státy: Dánsko, Spojené království, Irsko, Řecko, Španělsko a Portugalsko

(europa.eu)

Členské státy koncem 80. let svolaly konferenci a jejím výsledkem byla Smlouva o Evropské unii, která byla podepsána v Maastrichtu 7.2.1992 a platná se stala od 1.1.1993. (Had & Urban, 1997, str. 19) Smlouva o EU (SEU) nebo Maastrichtská

smlouva rozděluje nadnárodní (základní smlouvy ES - ESUO, EHS a Euratom) a mezivládní agendu (zahraniční a bezpečnostní politiky a oblast policejní a justiční spolupráce). (Hrubý & Krásnická, 2012, str. 28)

V roce 1990 nastalo sjednocení Německa, což znamenalo zvýšení váhy Německa v Unii. Ve "čtvrtém" rozšíření roku 1995 se členskými státy stalo Finsko, Rakousko a Švédsko. (Had & Urban, 1997, str. 20)

Obrázek 3: Čtvrté rozšíření

- Členské státy: Belgie, Dánsko, Francie, Irsko, Itálie, Lucembursko, Německo, Nizozemsko, Portugalsko, Řecko, Španělsko a Spojené království.
- Nové členské státy: Finsko, Rakousko a Švédsko.

(europa.eu)

Mezníky mezi dalším rozšířením se stalo podepsání Amsterodamské smlouvy (podepsána 2.10.1997, platnost od 1.5.1999), jejímž cílem bylo upravit některé oblasti Maastrichtské smlouvy. Další mezník představovala Smlouva z Nice (podepsána 26.2.2001, platnost 1.2.2003), jejím úkolem bylo připravit Unii o rozšíření o dalších 10 států. A mezi poslední mezník patří kontroverzní Lisabonská smlouva (podepsána 13.12.2007, platnost 1.12.2009). Tato smlouva pozměňuje SEU a založení ES, která byla přejmenována na Smlouvu o fungování EU (SFEU). Hlavním cílem byla reforma institucí EU a jejich fungování. (Hrubý & Krásnická, 2012, stránky 32-36)

Po čtvrtém rozšíření, tzv. "severním" v roce 1995 se dalším mezníkem stává vznik Schengenského prostoru, který dovoluje cestovat přes hranice bez pasových kontrol. Dochází tedy k tomu, že spousta mladých lidí odjíždí studovat do zahraničí EU. (europa.eu, 2009)

Po teroristickém atentátu 11. září 2001 členské státy začaly mnohem více spolupracovat v boji proti terorismu. 26.2.2001 je v Nice je podepsána nová smlouva, která upravuje SEU a Smlouvy o založení Evropských společenství. (europa.eu, 2009)

Od roku 2002 je ve dvanácti zemích tisknuty, raženy a distribuovány eurobankovky a euromince. 23.července 2002 po padesáti letech skončila platnost ESUO. (europa.eu, 2009)

1. května 2004 nastává páté rozšíření EU, tzv. "východní", kdy se členskými státy EU staly ČR, Slovensko, Polsko, Maďarsko, Slovinsko, Estonsko, Lotyšsko a Litva. Vstupem těchto zemí skončilo rozdělení Evropy, které se rozhodlo po 2. světové válce na Jaltské konferenci. Dalšími členskými státy se staly Kypr a Malta. (europa.eu, 2009)

Obrázek 4: Páté rozšíření v roce 2004

■ Členské státy: Belgie, Dánsko, Finsko, Francie, Irsko, Itálie, Lucembursko, Německo, Nizozemsko, Portugalsko, Rakousko, Řecko, Španělsko, Spojené království a Švédsko.

■ Nové členské státy: Česká republika, Estonsko, Kypr, Litva, Lotyšsko, Maďarsko, Malta, Polsko, Slovensko a Slovinsko.

■ Kandidátské země: Bulharsko, Rumunsko a Turecko.

(europa.eu)

K 1.1.2007 se členskými státy stávají dvě země východní Evropy - Bulharsko a Rumunsko. S těmito novými členy se počet členských států zvedá na "sedmadvacítku". Všechny 27 států EU podepíše na konci roku 2007 Lisabonskou smlouvu, která vstupuje v platnost 1.12.2009 po ratifikaci všech 27 států. (europa.eu, 2009)

Na Evropskou unii od září roku 2008 doléhá velká finanční krize, která zapříčiní, že členské státy mezi sebou pracují na užší hospodářské spolupráci. (europa.eu, 2009)

1.7.2013 se zatím posledním nově vstupujícím členským státem stalo Chorvatsko. (europa.eu) Dalšími kandidátskými zeměmi, které se mohou stát součástí EU (k červenci 2014) jsou Turecko, Makedonie, Černá Hora, Srbsko a Albánie. (europa.eu, 2015)

Obrázek 5: Šesté (2007) a sedmé (2013) rozšíření

- Členské státy: Belgie, Česká republika, Dánsko, Estonsko, Finsko, Francie, Irsko, Itálie, Kypr, Litva, Lotyšsko, Lucembursko, Maďarsko, Malta, Německo, Nizozemsko, Polsko, Portugalsko, Rakousko, Řecko, Slovensko, Slovinsko, Španělsko, Spojené království a Švédsko.
- Nové členské státy: Rumunsko, Bulharsko a Chorvatsko.
- Kandidátské země: Turecko, Makedonie, Černá Hora, Srbsko a Albánie.

(europa.eu)

3.1.2 Shrnutí rozšíření EU

Tabulka 1: Rozšíření EU

1952	Vznik ESUO
1957	ESUO zakládá EHS a Euratom
1973	Připojení Spojeného království, Irska, Dánska k ES, nepřipojilo se Norsko po neúspěchu referenda o vstupu
1981	Připojení Řecka k ES
1985	Grónsko po referendu opouští ES
1986	Připojení Španělska a Portugalska k ES
1990	Sjednocením Německa z NSR a NDR se ES rozšiřuje o bývalou NDR
1995	Připojení Finska, Švédska a Rakouska k EU
2004	Připojení Malty, Kypru, Slovinska, Česka, Maďarska, Slovenska, Polska, Litvy, Lotyšska a Estonska k EU
2007	Připojení Rumunska a Bulharska
2013	Připojení Chorvatska

(Hrubý & Krásnická, 2012, str. 26)

3.1.3 Kandidátské země

a) Turecko:

V roce 1959 začalo hlavní město Turecka, Ankara, úzkou spoluprací s tehdejšími EHS. Začátek úplného členství v EHS bylo podepsání Asociační dohody (dohody o přidružení) v roce 1963. Dohoda byla doplněna o dodatkový protokol, který byl podepsaný v listopadu 1970.

Roku 1974 vtrhlo Turecko na Kypr a v roce 1980 nastal vojenský převrat, který zpomalil další integraci Turecka. Teprve až v roce 1994 vznikla mezi Tureckem a EHS celní unie, díky které byl posílen vzájemný obchod.

Status kandidátské země získalo Turecko až v roce 1999 na zasedání Evropské rady v Helsinkách, i když oficiální přihlášku podalo už v roce 1987. Od roku 1999 až 2004 se Turecko snažilo vyhovět kodaňským kritériím (stabilizace státních institucí, reforma právního řádu, posilování lidských práv a ochrana menšin). Zákonem zrušený trest smrti se stal vrcholem tohoto procesu.

Turecko odmítlo uplatňovat dodatkový protokol Asociační dohody kvůli vztahům s Kyprem. Na základě tohoto odmítnutí se Rada EU rozhodla v prosinci 2006 k zmrazení kapitol v přístupovém jednání (volný pohyb zboží, právo usazování a volný pohyb služeb, finanční služby, zemědělství a rozvoj venkova, rybolov, doprava, celní unie a vnější vztahy). K odblokování těchto kapitol dojde v okamžiku, kdy Turecko splní svůj závazek.

Další podmínkou vstupu do EU je přijetí nezbytných reforem a urovnání vztahů se sousedními zeměmi, zejména s Řeckem, Kyprem a Arménií.

Přijetí Turecka do EU má hned několik negativních dopadů. Nejčastější argument nepřijetí je ten, který se týká lidnatosti. Pokud se Turecko stane členem EU hrozí, že se stane nejlidnatějším státem EU. Dnes je nejlidnatějším státem EU Německo, ale podle prognóz by se počet obyvatel do roku 2020 měl snížit na 80 milionů. Avšak Turecku se předpovídá nárůst v počtu obyvatel na 80 - 85 milionů.

Dalším argumentem je vymezení hranic evropského kontinentu, a na které straně hranice Turecko leží. Jedním z dalších argumentů odpůrců je odlišná kultura,

náboženství a hodnoty. Turecko se řadí mezi muslimské státy, ale členské státy jsou spíše křesťanské. Problém je i v lidských právech, právech etnických a náboženských menšin.

Jedním z největších sporů, které musí Turecko před vstupem urovnat, je spor s Řeckem o rozdělení ostrov Kypr a pak dále spory o ostrovy v Egejském moři. Spor s Arménií je založen na nedořešené minulosti.

Tureckou nevýhodou je nízká podpora členství v EU u evropské veřejnosti.

"Udělení kandidátského statusu Turecku bylo chybou," zněl negativní postoj o přijetí Angely Merkel. Naopak Velká Británie je zastáncem a britský premiér David Cameron se nechal slyšet, že *"bude za Turecko bojovat"*. (euractiv.cz, 2014)

b) Makedonie:

Hlavní překážkou pro přijetí do EU je spor s Řeckem o název státu a symboly státu. Od prosince 2005 je kandidátem do vstupu do EU. Evropská komise ve své hodnotící zprávě vytýká Makedonii hospodářskou strnulost a to díky nefunkčnosti soudnictví a korupci. (businessinfo.cz, 2014)

c) Černá Hora:

V říjnu 2007 podepsala s EU Stabilizační a asociační dohodu (SAD). Přihlášku pro vstup do EU Černá Hora podala v prosinci 2008. SAD začala platit v květnu 2009. Od 29.6.2012 byla zahájena přístupová jednání. 17.12.2010 bylo Černé Hoře udělen status kandidátské země. (businessinfo.cz, 2014)

d) Srbsko:

Od 1. března 2012 nese status kandidátské země . Přístupové rozhovory byly zahájeny 21.1.2014. Srbsko podepsalo smlouvu o volném obchodu s EU i s Ruskou federací. (businessinfo.cz, 2014)

e) Albánie:

12. června 2006 podepsala Albánie SAD, dohoda se stala platná od 1.4.2009. Koncem dubna 2009 požádala Albánie o členství v EU a 15.11.2009 byla přihláška jednomyslně schválena. (businessinfo.cz, 2014)

3.2 Celní unie

3.2.1 Budování jednotného vnitřního trhu

"Původní Římská smlouva o založení Evropského hospodářského společenství formuluje jako cíl vytvoření společného trhu, v němž je zabezpečen volný pohyb zboží, služeb, osob a kapitálu." (Šrein, 2000, str. 55) Jedním z prvních cílů budování trhu bylo vytvoření vhodných podmínek pro obchod, které se vznikaly na základě zrušení vnitřních cel, množstevních omezení v obchodě v ES a volný pohyb osob uvnitř ES na trhu práce. Problémy nastávaly s volným obchodem služeb a pohyb kapitálu byl brzděn např. specifickými předpisy. (Šrein, 2000, str. 55)

Rok 1985 znamenal další integrační vývoj, byla uzavřena Smlouva o jednotném trhu. Tato smlouva znamenala, že došlo k naprostému propojení vnitřních trhů členských států, což znamenalo úplnou volnost v pohybu zboží, služeb a kapitálu. Komise vydala roku 1985 Bílou knihu s podnázvem "Dokončení vnitřního trhu do roku 1992", která mluvila o vnitřním trhu, který neznamenal jen propojení národních trhů, ale splynutí do jednoho vnitřního trhu. Aby mohl jednotný vnitřní trh vzniknout, byl proveden rozbor, který ukázal překážky trojího druhu:

1. Materiální - na hranicích mezi členskými státy existovaly překážky, které zabraňovaly volnému pohybu zboží a osob
2. Technické - každá členská země měla různé technické standardy, kterými se od sebe lišily, a to byla jedna z příčin, která rozdělávala společný trh
3. Daňové - v každé členské zemi existovaly různé systémy nepřímého zdanování, především rozdílné sazby DPH, které měly za následek kontroly na hranicích (Had & Urban, 1997, str. 48)

Výsledkem integrace trhu je podepsání Maastrichtské smlouvy v roce 1991, díky které je zavedena jednotná měna a je zřízena hospodářská unie. (Šrein, 2000, str. 56)

3.2.2 Jednotný evropský akt

Jednotný evropský akt (JEA) sloužil jako právní rámec k realizaci jednotného vnitřního trhu. Členské státy jej podepsaly v únoru 1986 a v platnost vešel v červenci 1987. JEA obsahoval další podmínky pro rozšíření integrace:

1. Volný pohyb zboží, osob, služeb a kapitálu bez jakýchkoli překážek měl být garantován vytvořením jednotného vnitřního trhu do konce roku 1992. Na základě toho měl začít existovat rozlehlý ekonomický prostor bez vnitřních hranic, o kterém už mluvily Římské smlouvy, ale pro svou složitost a náročnost nebyl zrealizován.
2. Hospodářská politika řízená na úrovni ES se rozšířila o nové okruhy: podpora výzkumu a technického vývoje, ochrana životního prostředí.
3. Politiky ES byly rozšířeny o sociální politiku a o politiku mířící k posilování a sociální soudržnosti zemí Společenství, která má za cíl podílet se na zmenšování rozdílů v hospodářské vyspělosti různých regionů. Má se uskutečňovat díky zdrojům soustředěným v tzv. strukturálních fondech, zejména díky Evropského orientačního a záručního fondu pro zemědělství, Evropského sociálního fondu a Evropského fondu pro regionální rozvoj, který je součástí rozpočtu ES.
4. Slučování hospodářských a měnových politik členských států. Jednotný evropský akt poprvé mluví o hospodářské a měnové unii.
5. Úprava rozhodovacích procesů v orgánech Společenství. Rada ministrů dostala pravomoci přijímat rozhodnutí ohledně zavádění jednotného vnitřního trhu kvalifikovanou většinou, místo jednomyslné pravidla. Hlavním předpokladem je, aby kroky, které jsou potřebné k zavedení jednotného vnitřního trhu byly provedeny v rychlejším tempu. Reformou prošel i Evropský parlament, kterému se rozšířily pravomoci.
6. Cílem zahraniční politiky s nově formovanými úkoly bylo, aby země ES na mezinárodní úrovni mluvily "jedním hlasem" a mohly svědomitě, solidárně a efektivně ochraňovat své společné zájmy. (Had & Urban, 1997, stránky 48-49)

3.2.3 Vytvoření celní unie a pohyb volného obchodu

Vznik Evropského hospodářského společenství (EHS) byl postaven na Římské smlouvě. Státy, které tuto smlouvu podepsaly, si kladly vyšší cíle a byly ochotny

pozměnit své národní zájmy a preference. Tato integrace byla jedním z nejdůležitějších cílů, které si zakládající státy stanovily.

Již zmíněná Římská smlouva z roku 1958 se podrobněji zabývá celní unií, která je zde i více charakterizována než společný trh.

Před vznikem celní unie bylo nutno splnit úkoly, které popisovala Římská smlouva:

1. Zrušení cel a odstranění vybírání cel u dovozu a vývozu zboží mezi členskými státy, ale i všech jiných dávek s obdobným účinkem. Členské státy se domluvily, že při obchodování mezi sebou nebudou používat žádných celních poplatků a ani jakékoli dávky s obdobným účinkem.
2. Odstranit také všechna kvantitativní omezení dovozů a vývozů a opatření s obdobným účinkem. Členské státy se shodly, že mezi sebou nebudou zavádět nová kvantitativní omezení obchodu a opatření s obdobným účinkem.
3. Žádná daňová diskriminace na dovážené a vyvážené zboží.
4. Regulace fungování státních monopolů obchodního charakteru, aby nedocházelo k diskriminaci mezi příslušníky členských států, jedná-li se o podmínky při nákupu a prodeji zboží.
5. Nutnost respektování soutěžních pravidel, které jsou stanoveny v Římské smlouvě (EHS, Euratom), zejména zrušení státních podpor neslučitelných se společným trhem. Existence těchto podpor by mohla zvýhodnit určité podniky nebo některé výrobky, které by způsobovaly narušení volného pohybu zboží. Stanovení soutěžních pravidel v obchodních vztazích bylo nutné formulovat, aby mezi subjekty z jednotlivých členských zemí soupeřícími na společném trhu byly udržovány a nedocházelo k narušování rovné podmínky.
6. Zřídit společný sazebník a společnou obchodní politiku. Všechny země celní unie jsou v rovném postavení v zahraničním obchodě vůči třetím zemím. Vývozce z třetí země může dostat své zboží do prostoru celní unie přes kterýkoliv členský stát - neexistují mezi nimi rozdíly v celních sazbách. (Urban, 2002, stránky 23-24)

Odstranění těchto bariér a časový plán, který upřesňoval rozdělení do tří částí po 4 letech, obsahovala Římská smlouva. Společný trh a celní unie měla podle Smlouvy vzniknout do roku 1969. Realizace probíhala bez velkých problémů a celní unie vnikla

v předstihu v roce 1968. V tomtéž roce byl zaveden společný celní sazebník v obchodě s třetími zeměmi. Pomalý postup nastal pouze v mimocelních (netarifních) překážkách, týkalo se to rozdílných předpisů, které požadovaly, aby dovážené zboží splňovalo všechny předpisy členského státu (ochrana spotřebitele). Předpisy se lišily stát od státu a staly se překážkou v obchodu, proto každý členský stát vyžadoval jejich přesné dodržování. Rada ministrů vydala směrnici, která sblížovala tyto předpisy, ale byla doprovázena problémy. (Urban, 2002, stránky 24-25)

3.2.4 Vnitřní aspekt celní unie

Vnitřní aspekt se týká zákazu cel a jiných dávek s obdobným účinkem na dovoz a vývoz. Na začátku 70. let byla vytvořena pouze celní unie s volným pohybem zboží, ale přetrvávaly překážky v podobě kontrol na hranicích mezi členskými státy. Tyto kontroly trvaly až do poloviny 80. let z daňových důvodů, pro statistické účely a zákazu dovozu zboží, které neodpovídaly předpisům členských států. Celní formality byly složité, ale následně došlo k jejich zjednodušení. Byl vytvořen jeden zjednodušený dokument a dále byly zřízeny společné celní stanice. Od roku 1993 byly tyto formality zrušeny, statistickou kontrolu prováděl v každém členském státě pověřený orgán a byla zrušena i přímá kontrola zboží na hranicích. Díky zrušení kontrol na hranicích bylo nutné upravit technické překážky obchodu mezi členskými státy. Technické předpisy měly zabezpečit zdraví a bezpečnost spotřebitele. (Urban, 2002, stránky 51-52)

Cla

Zákaz ukládání cel a jiných dávek s obdobným účinkem se aplikuje jako absolutní zákaz. Cla jsou dávky vybírané státem na hranicích při dovozu, vývozu nebo přepravě zboží. Dříve se cla vybírala jako peněžní cla (fiskální důvody), ochranná cla (podpora hospodářské politiky daného státu) nebo jako vyrovnávací cla, tzv. dovozní cla (obrana proti levným importům). Cla jsou v dnešní době zdrojem příjmů EU. Mezi členskými státy jsou cla zrušena, vybírají se pouze od třetích zemí. (Malá encyklopedie Evropské unie, 1997, str. 19)

Dělení cel

1. Obchodně politické dělení (podle stupně regulace):

a) Smluvní cla

Česká republika (od 1989 do 30.4.2004) a EU (od 1989 do 31.12.2008) vybírá toto clo při dovozu jen u některého typu zboží - citlivé položky a tarifní kvóty.

b) Všeobecná (autonomní) cla

V České republice (od 1989 do 30.4.2004) bylo toto clo vybíráno při importu dle vyhlášky Federálního ministerstva zahraničního obchodu č.183/1990 Sb. ze dne 23.4.1990, o vybírání smluvního cla ze zboží, které se dováželo ze států s neuzavřenou smlouvou o vzájemném poskytování celních výhod. V příloze se nacházel seznam států, kde se clo uplatňuje. Počet států, se kterými nemá ČR uzavřenou smlouvu se stále snižuje, díky vstupu těchto států do EU. (epravo.cz, 1990)

Evropská unie toto clo určila pouze na zboží pocházející ze zemí, se kterými nemá podepsanou smlouvu. V roce 2008 ji neměla uzavřenou s Japonskem, Hongkongem, Singapurem, Tchaj-wanem, Korejskou republikou, Korejskou lidově demokratickou republikou (KLDK), Austrálií, Novým Zélandem, Kanadou, USA a Vatikánem.

2. Dělení z hlediska pohybu zboží:

a) Cla dovozní

Platí se za dovezené zboží. Nejvýznamnější obchodně-politický prostředek využívaný zejména vyspělými zeměmi jako důvod ochrany.

b) Cla vývozní

Tímto clem se platí vyvezené zboží. Není příliš běžné, týká se např. vývozu strategických komodit (ropa) a často je uvaleno za fiskálním účelem.

c) Cla tranzitní (průvozní)

Platí se jím zboží, které prochází územím státu. Původní funkce byla fiskální, ale s rozvojem dopravy, hlavně železniční, byla průvozní cla ve vyspělých zemích roku 1921 zrušena.

3. Dělení cel z hlediska výpočtu:

a) Cla valorická

Toto clo bylo používáno v ČR v období od 1989 do 30.4.2004. Clo se vypočítá jako procentuální podíl z celní hodnoty zboží

Společný celní sazebník EU v 90% využívá tohoto cla.

b) Cla specifická

Společný celní sazebník jej využívá zejména u zemědělských komodit. Vypočítá se jako součin počtu měrných jednotek a specifické celní sazby.

c) Cla diferencovaná (kombinovaná)

Výpočet tohoto cla je složitější. Nejdříve musíme zjistit vstupní cenu, kterou porovnáme s přílohou č. 2 Společného celního sazebníku a přiřadíme odpovídající hodnotu. A jako poslední krok provedeme výpočet.

d) Clo přídatné

Vymezeno pouze pro zemědělské komponenty, např. na mouku a cukr a je určen podle obsahu složení. Výpočet je také obtížný, ale zahrnuje podobný postup jako diferencované clo.

e) Clo smíšené (kombinované)

Jedná se o kombinaci výpočtu valorického a specifického cla. (celnisprava.cz, 2012)

4. Dělení z hlediska účelu:

a) Cla fiskální

Účelem je příjem státního rozpočtu. Jedná se o původní účel použití cel, v současnosti však slouží cla pro fiskální účely pouze okrajově.

b) Cla ochranná (protektionistická)

Chrání domácí výrobce před konkurencí ze zahraničí. Tato cla lze dále členit:

- **Prohibitivní clo**

Jedná se o clo, které je tak vysoké, že úplně zabraňuje dovozu daného zboží

- **Skleníková cla**

Cílem je chránit nově se rozvíjející sektor domácího hospodářství (tzv. infant industry) před zahraniční konkurencí. Mělo by být dočasné do doby, než se odvětví etabluje, a postupně uvolňované, aby bylo odvětví tlačeno k efektivní výrobě. (celnisprava.cz)

- **Antidumpingová (vyrovnávací) cla**

Dodatečné clo, které je uvaleno na zboží, jehož cena je nižší než je běžná cena v zemi vývozu (dumping) a je s to poškodit domácí výrobce.

Přijetím zákona na ochranu před dovozem dumpingových výrobků navázala ČR na článek VI GATT 1994, což vytvořilo právní základ k ochraně domácího trhu. Zahájení antidumpingového řízení bylo složité, důkazy o dumpingu musel podávat podavatel a musela být složena kauce ve výši 100000Kč.

Postup antidumpingového řízení v ČR:

1) podání stížnosti

2) zahájení šetření

3) rozhodování:

- je přijato prozatímní antidumpingové clo nebo je přijat závazek či dojde k zastavení šetření

4) ukončení šetření:

- přijetí konečného antidumpingového cla nebo přijetí závazku či je zastaveno šetření (pravnipredpisy.cz, 1997)

Postup antidumpingového řízení v EU:

1) podání stížnosti

2) zahájení řízení (uvedeno v Úředním věstníku)

3) přijetí prozatímního opatření (uvedeno v Úředním věstníku)

4) ukončení šetření (uvedeno v Úředním věstníku):

- je přijato konečné antidumpingové clo nebo je přijat závazek

5) v průběhu platnosti konečného opatření může být proveden přezkum:

- prozatímní přezkum (podnět dá některá z zúčastněných stran)
- přezkum pro nového vývozce (podnět podá nově dotčená zúčastněná strana)
- přezkum před uplynutím platnosti (před uplynutím pětileté doby platnosti opatření za účelem jejího dalšího prodloužení)
- antiabsorpční šetření (přezkum uloženého antidumpingového cla, tzn. bylo-li clo zahrnuto do cen výrobku a nebylo-li "absorbováno" vývozcem nebo výrobcem)
- šetření proti obcházení (z důvodu přijetí opatření k předejití obcházení přijatého antidumpingového opatření)

6) může dojít k pozastavení platnosti cla, nedošlo-li po 5 a více letech k prodloužení platnosti konečného antidumpingového opatření, pak přestává být antidumpingové clo vybíráno (eur-lex.europa.eu, 2009)

o Preferenční clo

Snížené clo, které se vztahuje na zboží pocházející ze zemí, kterým bylo uděleno zvýhodnění před ostatními. Toto clo bývá poskytováno v rámci Všeobecného systému preferencí Světové obchodní organizace (WTO).

c) Cla odvetná (retorzní)

Jsou cla uvalení na zboží z jiného státu za jeho obchodní politiku.

d) Cla vyrovnávající (kompenzační)

Tato cla mají za účel vyrovnat sníženou cenu dováženého zboží, které je zahraniční vládou subvencováno (například zemědělská produkce apod.).

e) Cla vyjednávací (negociační)

Slouží jako vyjednávací prostředek při obchodně-politických jednáních. (celnisprava.cz)

Dávka s obdobným účinkem jako clo

Jedná se o jakoukoli peněžní dávku, která může být i méně významná. Je uložena na základě přecházení zboží přes státní hranice. (Hrubý & Krásnická, 2012, str. 152)

3.2.5 Vnější aspekt celní unie

Vnější aspekt celní unie znamená, že členské státy vůči třetím zemím používají jednotnou celní politiku a společný celní sazebník. Podle územního členění, celní unie není stejná jako území členských zemí, protože některé části členských států jsou z celní unie vyňaty (např. Livigno, ostrov Helgoland, atd.) nebo do ní jsou začleněny i některé třetí státy. Společná obchodní politika je jednou z nejdůležitějších částí vnějších vztahů. Je zároveň propojena se společnou zahraniční a bezpečnostní politikou. (Hrubý & Krásnická, 2012, str. 260)

Společná zahraniční a bezpečnostní politika (SZBP)

V Maastrichtské smlouvě byla zakotvena ve druhém pilíři. Má za cíl spolupráci mezi zahraniční a bezpečnostní politikou členských zemí, např. podpora mezinárodní spolupráce, posilování bezpečnosti, zachování míru, rozvoj demokracie, respektování lidských práv a základních svobod, atd.). SZBP má na starosti Evropská rada, kdy při schvalování rozhodnutí je nutný souhlas všech členských zemí. EU nemá svoji vlastní armádu, spoléhá na členské státy, které poskytnou své jednotky. Do listopadu 2014

vykonávala funkci Vysokého představitele pro společnou bezpečnostní a zahraniční politiku Britka Catherine Ashton a nyní tuto funkci převzala Italka Federica Mogherini. (Hrubý & Krásnická, 2012, str. 270)

Společná obchodní politika

Společná obchodní politika se utváří uvnitř Unie a je jednou ze součástí tzv. společných politik. Tyto politiky má na starosti Rada ministrů a Komise, na které členské země přenášejí své pravomoci. Společné politiky zahrnují kromě společné obchodní politiky i spolčenou zemědělskou politiku a spolčenou dopravní politiku.

Společná obchodní politika se týká obchodu se třetími zeměmi. Unie realizuje společný postup v rozhodování o otázkách obchodu a hospodářské spolupráce, např.:

- "1. Při stanovení a úpravách celních tarifů při dovozu do Unie.*
- 2. Při liberalizaci obchodu se třetími zeměmi.*
- 3. Při uzavírání smluv o obchodu a hospodářské spolupráci s třetími zeměmi.*
- 4. Při zavádění opatření na ochranu obchodu.*
- 5. Při poskytování celních preferencí rozvojovým zemím."* (Had & Urban, 1997, str. 62)

Všechny členské státy jsou členy Všeobecné dohody o clech a obchodu (GATT), jejímž nástupcem se roku 1995 stala Světová obchodní organizace (WTO). Členské státy se drží pravidel WTO, ale jsou i výjimky. Průmyslové výrobky se řídí principem volného obchodu, ale zemědělství není do volného obchodu začleněno. Některé průmyslové výrobky nepodléhají liberalizaci - tzv. citlivé výrobky (např. ocel, obuv, textil nebo lodě), kde zvýšení dovozu by znamenalo odbytové potíže ve výrobních oblastech členských zemí. K obchodování se třetími zeměmi se zavádí dovozní kvóty, mimocelní překážky a proti nekalému obchodování. K nekalým praktikám patří hlavně dumping. Dovozní země podle pravidel GATT může použít antidumpingová cla, která vyrovnají rozdíl mezi cenou na domácím a vývozním trhu. Další nekalou praktikou je vývozní subvence. Členská země může na dovoz uvalit vyrovnávací clo až do výše

poskytnuté subvence vyvážející země. Obě tato opatření mohou být použity pouze tehdy, když se prokáže, že dovozy byly podstatně zvýšeny, že existuje významný cenový rozdíl mezi domácími a vývozními cenami exportéra a dalším důvodem pro zavedení těchto opatření je, že import způsobil materiální škodu u domácích výrobců. (Had & Urban, 1997, stránky 62-63)

3.2.6 Typy integrace celní unie

Průběh integrace se dá rozlišit na dva typy:

- a) **Negativní integrace**, jejímž cílem je odstranění současných překážek, které brání ve vývoji.
- b) **Pozitivní integrace** vytváří utváření nástrojů a institucí, jejichž výsledkem je rozvoj trhu.

Podle definic obou integrací lze soudit, že nejdříve nastane negativní integrace (např. odbourávání celních hranic, atd.) a v další fázi vstupuje pozitivní integrace (např. zavedení společné měny, atd.). (Šrein, 2000, str. 63)

3.2.7 Efekty celní unie

Základem ve vývoji Evropského společenství byl vznik Evropské unie. Efekty celní unie se rozumí tvorba, přesun a omezení obchodu. Odpovídají na otázky související s celní unií, např. jaké přináší účinky, jaké náklady může vyvolat nebo uspořit, jak může ovlivnit obchod zemí celní unie apod. (Šrein, 2000, str. 65)

Tvorbou obchodu se rozumí proces, kdy "*objem zahraničního obchodu v dané komoditě nebo v celém zbožíovém agregátu v důsledku zřízení celní unie vzroste*". (Šrein, 2000, str. 65) Díky tomuto růstu vzniká spotřební nebo výrobní efekt celní unie.

- a) **Spotřební efekt** - zrušení cla vyvolá snížení domácích cen výrobků, které jsou dováženy z jiného členského státu celní unie a spotřebitelé jsou tak nuceni zvýšit své nákupy zboží, které se dováží z tohoto státu.

b) **Výrobní efekt** - nemusí být vždy vítaný a pozitivní pro daný ČS, dochází k zatěžování dovozů z jiných států a domácí výrobci jsou buď zčásti nebo zcela vytlačeni z domácího trhu. (Šrein, 2000, str. 65)

Přesun obchodu nastává tehdy, " *jestliže jsou dovozy z třetích států nahrazeny dovozem z jiného členského státu celní unie díky tomu, že na jeho výrobky nejsou cla uvalována.*" (Šrein, 2000, str. 65)

Omezení obchodu může nastat, když " *po zřízení celní unie jsou jejími členy uplatněny na dovozy ze třetích států společné celní tarify a ty jsou vyšší, nežli byl celní tarif platný v některém státě před zřízením celní unie.*" (Šrein, 2000, str. 66)

4 Praktická část

4.1 Teritoriální rozsah celní unie

Vznik celní unie mezi členskými státy, byl jedním z nejdůležitějších cílů společného trhu, kdy dochází k obchodu mezi členskými státy bez jakýchkoli překážek. Byla vytvořena i společná celní hranice, které odděluje celního území EU od třetích zemí. Celní unie se řídí společnou celní politikou, která má oporu ve Společném celním sazebníku, zemědělských dávkách a unijním celním kodexu. (Svoboda, 2007, str. 175)

Společný celní sazebník čl.3 definuje území, která patří do celní unie. Tato území nejsou totožná s územím členských států.

Tabulka 2: Celní území a výjimky z celní unie

Celní území členských států:	Výjimky členských států z celní unie:
Belgické království	
Bulharská republika	
Česká republika	
Dánské království	Faerské ostrovy a Grónsko
Spolková republika Německo	ostrov Helgoland a území Büsingen
Estonská republika	
Irsko	
Řecká republika	
Španělské království	Kanárské ostrovy, Ceuta a Melilla
Francouzská republika	francouzské zámořské departmenty
Italská republika	obce Livigno a Campione d'Italia a vnitrozemské vody jezera Lugano mezi břehem a politickou hranicí oblasti od Ponte Tresa k Porto Ceresio

Kyperská republika	
Lotyšská republika	
Litevská republika	
Lucemburské velkovévodství	
Maďarská republika	
Malta	
Nizozemské království v Evropě	
Rakouská republika	
Polská republika	
Portugalská republika	
Rumunsko	
Republika Slovinsko	
Slovenská republika	
Finská republika	
Švédské království	
Spojené království Velké Británie a Severního Irsku, britských Normanských ostrovů a ostrova Man	
Chorvatská republika	

(eur-lex.europa.eu, 2008), vlastní zpracování

Existují i území, která se nacházejí mimo členské státy, jedná se o teritoriální vody, vnitřní vody a vzdušný prostor. Na tato území se vztahují úmluvy a smlouvy, proto se považují za součást celního území EU.

Jedná se o:

- Francie - území Monaka (vymezeno smlouvou z 18.5.1963 podepsané v Paříži)
- Kypr - území výsostných oblastí základěn Spojeného království na Akrotiri a Dhekelii (vymezeno Smlouvou o založení Kyperské republiky z 16.8.1960) (eur-lex.europa.eu, 2008)

4.1.1 Vyjmuté oblasti z celní unie

Jedná se o území, která patří do EU i přes svou zeměpisnou polohu. Tato území jsou součástí příslušného členského státu, tvoří zámořskou oblast daného členského státu nebo jsou k členské zemi přidružené nebo jsou pod její správou. Vybrala jsem si např.:

a) Livigno:

Toto italské městečko se stalo oblíbeným zimním střediskem, které je od roku 1805 bezcelní zónou. Neplatí se zde DPH a ani jiné spotřební daně, což jde poznat v cenách alkoholu, cigaret, parfémů, značkových oděvů a sportovního vybavení i pohonných hmot. Tato výsada byla udělena císařem Napoleonem pro svou ztíženou dostupnost. (italieonline.eu)

b) Campoine d'Italia a část italských vod Luganského jezera:

Obě oblasti se nacházejí na švýcarském území, i když jsou součástí Itálie. Daňový ráj v Campoine d'Italia je pouze pro fyzické osoby, které nejsou státními příslušníky. Campoine každé tři roky vyhláší zvláštní směnný kurz mezi eurem a švýcarským frankem. Ten je zřetelně výhodnější a při jeho použití je vypočítán příjem v eurech nižší než při požití běžného kurzu. Běžnou italskou daní je pak, ale daněn tento fiktivní pomocí speciálního směnného kurzu vypočítán nižší příjem. Vysoký příjem ve švýcarských francích je zdaněn jako výrazně nižší příjem v eurech. Reálně zaplacená daň neodpovídá vysokému příjmu ve francích. (zpravy.alfa9.cz, 2011)

c) Helgoland:

Jedná se o ostrov v Severním moři patřící k Německu. Tento ostrov je součástí Schengenského prostoru, má pouze výjimku z jednotného prostoru DPH, díky kterému

zde fungují duty free shopy. Výjimka byla udělena v době, kdy Helgoland patřil pod správu Velké Británie od roku 1807 do roku 1890 a po tomto roce přešel pod správu Německa výměnou za Zanzibar (helgoland.de).

d) Kanárské ostrovy:

Kanárské ostrovy se skládají se sedmi hlavních ostrovů a dvou sopečného původu. Ostrovy leží v severním Atlantiku. Kanárské ostrovy spadají pod správu Španělska, ale nejsou součástí daňového území EU, tzn. DPH se zde neaplikuje, ale je zde vybírána všeobecná kanárská nepřímá daň (IGIC) se sazbami 0 % až 35 %. (zpravy.alfa9.cz, 2010)

4.1.2 Nákupy v oblastech členských států mimo celní unii

Pokud bychom si chtěli v těchto oblastech pořídit nějaké zboží (např. alkohol, parfémy, atd.), je nutné dodržovat množství, které můžeme vyvést z těchto oblastí. Např. v Livignu můžeme nakoupit tolik zboží, kolik chceme (nakupujeme bez daně), ale vyvést lze jen určité množství. Italští i švýcarští celníci (pokud se vracíme přes Švýcarsko) jsou velice svědomití. Omezení množství se liší pokud vyvážíme z Livigna do EU nebo do Švýcarska (viz tabulka). Na osobu lze vyvést, např. 200 kusů cigaret, 50 kusů doutníků, 1 litr tvrdého alkoholu a množství benzínu se odvíjí od velikosti nádrže. Vývoz v omezeném množství se týká i čerstvého masa, mléka, kávy, cukru atd. Jestliže chceme vyvést větší množství než jaké nám dovolují předpisy, jednoduše odstraníme veškeré cedulky, cenovky a dále nově nakoupené věci sbalit mezi své věci. (livigno.eu)

Dalším příkladem jsou např. Kanárské ostrovy, kde v rámci EU platí volný pohyb zboží, což neplatí o zboží, které podléhá spotřební dani. Je tedy možné převážet omezené množství pouze pro svoji vlastní potřebu. Pro Kanárské ostrovy reps. pro Španělko je stanoven limit, např. 400 kusů krátkých doutníků, 800 kusů cigaret, 10 litrů lihovin (tvrdého alkoholu), 90 litrů vína (z tohoto množství max. 60 litrů šumivého vína) a 110 litrů piva. (adventura.cz)

Tabulka 3: Dovoz zboží z Livigna do zemí EU

Dovoz zboží z bezcelní zóny Livigno do zemí EU (s výjimkou Švýcarska):
<p>a) tabákové výrobky:</p> <ul style="list-style-type: none">○ cigarety ... 200 ks nebo 10 balení kartonů○ doutníky ... 50 ks○ cigarety (maximální hmotnost 3 gramy na kus) ... 250 gramů
<p>b) alkohol a alkoholové nápoje:</p> <ul style="list-style-type: none">○ alkohol (80° a vyšší nedenaturovaný) nebo alkoholické nápoje (22° nebo vyšší) ... 1 litr○ alkohol nebo alkoholové nápoje (nižší než 22°) ... 2 litry○ tiché víno ... 4 litry○ pivo ... 16 litrů
<p>c) pohonné hmoty:</p> <ul style="list-style-type: none">○ Nulová celní sazba je omezena na množství pohonných hmot, které se vejde do nádrže jakéhokoliv dopravního prostředku a vztahuje se i na přenosný kontejner na pohonných hmot s obsahem 10 litrů na jedno auto. Přenosný kontejner musí být uložen v zavazadlovém prostoru a ve stálé poloze. Dále nádoba musí obsahovat stejný typ paliva jako auto, které ho přepravuje.
<p>d) osvobozené nákupy:</p> <ul style="list-style-type: none">○ Nákupy nesmí mít reklamní povahu, tudíž jsou příležitostné a týkají se zboží, které je pouze pro osobní potřebu, pro rodinu cestujícího nebo zboží může být určeno jako dárek.○ Částka se vztahuje na osobu a nesčítá se.○ > cestující nad 15 let - 300,00 Euro○ < cestující do 15 - 150,00 Euro
<p>e) další zboží, které lze nakupovat:</p> <ul style="list-style-type: none">○ cukr ... 10 kg○ káva ... 2 kg○ maso a masové produkty, mléko a mléčné produkty ... 300/400 ml (3/4 lahví)

(livigno.eu). vlastní zpracování

Tabulka 4: Dovoz zboží z Livigna do Švýcarska

Dovoz zboží z bezcelní zóny Livigno do Švýcarska:
a) tabákové výrobky: <ul style="list-style-type: none">○ cigarety/doutníky ... 250 ks○ řezaný tabák ... 250 gramů
b) alkohol a alkoholové nápoje: <ul style="list-style-type: none">○ alkohol (80° a vyšší nedenaturovaný) nebo alkoholické nápoje (méně než 18 % vol.) ... 5 litr○ alkohol nebo alkoholové nápoje (více než 18 % vol.) ... 1 litr
c) pohonné hmoty: <ul style="list-style-type: none">○ Nulová celní sazba je omezena na množství pohonných hmot, které se vejde do nádrže jakéhokoliv dopravního prostředku a vztahuje se i na přenosný kontejner na pohonných hmot s obsahem 25 litrů na jedno auto. Přenosný kontejner musí být uložen v zavazadlovém prostoru a ve stálé poloze. Dále nádoba musí obsahovat stejný typ paliva jako auto, které ho přepravuje.
d) osvobozené nákupy: <ul style="list-style-type: none">○ > každý cestující - 300,00 CHF (švýcarský frank)○ Nákupy nesmí mít reklamní povahu, tudíž jsou příležitostné a týkají se zboží, které je pouze pro osobní potřebu, pro rodinu cestujícího nebo zboží může být určeno jako dárek.○ Částka se vztahuje na jednu osobu a nesčítá se.
e) další zboží, které lze nakupovat: <ul style="list-style-type: none">○ čerstvé a zpracované maso ... 1 kg○ máslo ... 1 kg○ oleje a margaríny (ne sýry nebo máslo) ... 5 litrů/5 kg○ cukr, káva, sýry a parfémy ... až 300 CHF

(livigno.eu). vlastní zpracování

4.1.3 Státy, které jsou v celní unii, ale nejsou členy EU

a) San Marino:

Od roku 2002 je San Marino v celní unii a s Itálií má celní dohodu, která znamená odstranění cel, zákaz uvalování daní mající obdobný efekt jako cla, zákaz zavádění kvót a množstevní omezení. Také od roku 2002 razí vlastní euromince. (business.info, 2014)

b) Monako:

Přes zvláštní vztahy s Francií akceptuje politiku EU. Je členem celní unie a řídí se opatřeními EU, které se týkají DPH a spotřební daně. Díky Francii je i členem Schengenského prostoru, dále v roce 2002 a v roce 2006 vydalo dvě různé série euromincí. (business.info, 2011)

c) Andorra:

Od roku 1991 je členem celní unie na základě dohody mezi EU a Andorrským knížectvím. Zemědělské produkty jsou této dohody vyňaty. Andorra není členem EU, ale ani Schengenského prostoru, to však nebrání vstupovat na území Andorry bez větších problémů občanům Schengenského prostoru. Dále je členem Rady Evropy a OSN. Od roku 2002 se zde platí eurem a od roku 2014 má právo razit vlastní euromince. (businessinfo.cz, 2014)

d) Turecko:

V roce 2005 zahájilo jednání o vstup do EU, ale jeho členství v unii komplikují zahraniční vztahy s Kyprem. Turecko je jednou ze zakládajících zemí OSN (1945), OECD (1961), OIC (1969), OBSE (1973), ECO (1985), BSED (1992), D-8 (1997), G20 (1999) a do roku 1952 je i členem NATO. (businessinfo.cz, 2014)

4.2 Společný systém daně z přidané hodnoty

Směrnice Rady 2006/112/ES ze dne 28.11.2006 o společném systému DPH se směrnice nevztahuje na oblasti, která jsou součástí členských států EU:

- hora Athos

- Kanárské ostrovy
- francouzské zámořské departmenty
- finské souostroví Alandy
- Normanské ostrovy

I když jsou tato území součástí celní unie, z hlediska DPH se na ně pohlíží jako na "třetí země". DPH pojmenovává třetí země jako tzv. zahraniční osoby, které nemají na území EU sídlo (místo podnikání nebo provozovnu), místo pobytu nebo místo, kde se obvykle zdržují.

Dále se tato směrnice nevztahuje na území, která nejsou součástí celní unie EU a pohlíží se na ně jako na třetí země:

- ostrov Helgoland a území Büsingen
- Ceuta, Melilla
- Livigno, Campione d'Italia
- italské vody jezera Lugano

Podle směrnice o DPH je Monacké knížectví součástí Francie, ostrov Man součástí Spojeného království Velké Británie a Severního Irska a Dhekelie a Akrotiri se považují za součást Kypru. (eur-lex.europa.eu, 2006)

4.2.1 Sazby DPH

Uskutečněná zdanitelná plnění podléhají sazbám, které si stanoví členský stát EU. Základní sazba DPH se vypočítá jako procentní podíl základu daně, který do 31.1.2015 nesmí jít pod 15 % a její maximální výše není omezena.

Základ daně:	5000 Kč	
DPH (21 %):	1050 Kč	$(21/100) * 5000$
Cena s DPH:	6050 Kč	$5000 + 1050$

Členské státy mohou používat jednu nebo dvě sazby, které nesmějí být nižší než 5 %. Snížené sazby lze uplatňovat na dodání zboží a poskytnutí služeb v kategoriích, které jsou vypsány v příloze III směrnice o DPH.

Sníženou sazbu DPH mohou členské státy po poradě s odborníky z výboru pro DPH uplatňovat u dodání zemního plynu, elektřiny a dálkového vytápění. (europa.eu, 2011)

Tabulka 5: Sazby DPH k 1. lednu 2015

Stát:	Základní (%):	Snížená (%):	Super-snížená sazba (%):
Belgie	21	6 / 12	-
Bulharsko	20	9	-
Česká rep.	21	10 / 15	-
Dánsko	25	-	-
Estonsko	20	9	-
Finsko	24	10 / 14	-
Francie	20	2,1 / 5,5 / 10	2,1
Chorvatsko	25	5 / 13	-
Irsko	23	4,8 / 9 / 13,5	4,8
Itálie	22	4 / 10	4
Kypr	19	5 / 9	-
Litva	21	5 / 9	-
Lotyšsko	21	12	-
Lucembursko	17	3 / 8 / 14	3
Maďarsko	27	5 / 18	-
Malta	18	5 / 7	-
Německo	19	7	-

Nizozemsko	21	6	-
Polsko	23	5 / 8	-
Portugalsko	23	6 / 13	-
Rakousko	20	10	-
Rumunsko	24	5 / 9	-
Řecko	23	6,5 / 13	-
Slovensko	20	10	-
Slovinsko	22	9,5	-
Španělsko	21	4 / 10	4
Švédsko	25	6 / 12	-
Velká Británie	20	5	-

(ec.europa.eu, 2015), vlastní zpracování

4.3 DPH - v mezinárodním kontextu

4.3.1 DPH - zboží

a) Země mimo EU:

Prodává-li se zboží ze země, které jsou mimo EU, DPH se neúčtuje, ale prodávající si DPH může odečíst, protože zaplatil za výdaje související s daným prodejem.

Při nákupu zboží, které se pořizuje za obchodními účely u dodavatele, který má sídlo mimo EU, se musí DPH zaplatit při dovozu (částka DPH se může odečíst v daňovém přiznání k DPH, jestliže jsou zdanitelná plnění). (europa.eu, 2015)

b) Ostatní země EU:

Prodává-li se zboží dalším podnikům a musí se přepravit do jiného státu EU, pak se DPH neúčtuje. Podmínkou u tohoto prodeje je, že zákazník má platné identifikační číslo pro účely DPH (DIČ). Prodejci může nastat nárok na odpočet DPH, zaplatil-li za výdaje související s tímto prodejem. Jestliže zákazník nemá platné DIČ, pak prodejce účtuje sazbu DPH z prodeje podle své země.

U prodeje zboží spotřebitelům do jiné země EU (i s jeho dodáním) se musí prodávající zaregistrovat a účtovat platnou sazbu DPH v dané zemi, kde se zaregistroval. Výjimka nastává v případě, kdy nedojde k překročení limitu (35.000 eur nebo 100.000 eur) stanoveného zemí, kde došlo k prodeji.

Zboží nakoupené za účelem podnikání v jiné zemi EU, v případě že je řádně dodáno, musí příjemce za provedený obchod přiznat DPH v sazbě, která platí v jeho zemi. Později si tuto částku může odečíst. (europa.eu, 2015)

4.3.2 DPH - poskytování služeb

a) Země mimo EU:

U poskytnutí (prodeji) služeb ze států mimo EU se zákazníkům DPH neúčtuje. Poskytovatel služeb si může DPH odečíst, pokud tuto daň zaplatil u souvisejících výdajů.

Za obdržení (nákup) služby pro účely podnikání od dodavatele se sídlem mimo EU, musí příjemce zaplatit DPH v sazbě, která platí v jeho zemi (režim přenesení daňové povinnosti). Pak má příjemce možnost si částku DPH odečíst. (europa.eu, 2015)

b) Ostatní země EU:

Za poskytnutí služeb odběratelům z ostatních států EU se obvykle DPH neúčtuje. Odběratelé zaplatí DPH za obdržené služby v sazbě platné v jejich zemi (přenesení daňové povinnosti). Poskytovatel má nárok na odpočet DPH za spojené výdaje.

Spotřebitelům za poskytnuté služby se DPH zaúčtovat musí. Sazba DPH se řídí podle země, ve které má poskytovatel sídlo. Existují výjimky jako jsou elektronické služby, služby televizního a rozhlasového vysílání a telekomunikační služby, které se daní v zemi zákazníka (tj. místo trvalého bydliště FO nebo kde se FO obvykle zdržuje).

Při nákupu služby pro obchodní účely v jiném státě EU a při jejím obdržení se DPH přizná v sazbě, která je platná v zemi odběratele (přenesení daňové povinnosti). (europa.eu, 2015)

4.4 Pravidla pro uplatnění DPH

Jedním z nejdůležitějších kritérií je určení místa, resp. státu, kde zdanitelné plnění bude uskutečněné. Dále se musí určit osoba, která je pověřena výběrem daně. Následuje zdoluhavá procedura a je nyní se důležité rozhodnout podle jakého základního kritéria budeme postupovat. Druh předmětu DPH bude základním kritériem třídění, kdy se bude jednat o dodání zboží a poskytování služeb.

Rozhodnutí o způsobu uplatnění DPH u intrakomunitárních plnění a vůči třetím zemím, je vždy komplikované. Intrakomunitární plnění znamená, že "*poskytovatel a příjemce nemají sídlo nebo místo výkonu ekonomické činnosti ve stejném státu EU anebo se místo plnění stanoví v odlišném členském státu z jiných důvodů*" (Vančurová & Láchová, 2012) Je nutné určit, vznik povinnosti přiznat a odvést daň, což znamená, jestli se to týká předmětu daně, tj. plnění v rámci ekonomické činnosti. Následující podmínka uplatnění daně je, že místo plnění se nachází v daném státě. O státu, ve kterém se vybere daň rozhodují dvě základní schémata uplatnění daně:

- **princip země původu**, říká, že DPH bude vybrána ve zemi, ze které je zboží dodáváno nebo je služba poskytována
- **princip země spotřeby**, říká, že DPH bude vybrána až v zemi, do které bude zboží dodáno nebo kam je služba poskytována

Společným prvkem těchto principů je, že DPH je vybrána pouze jednou a ve státě plnění je nutné určit osobu, které vznikne povinnost odvést daň. Dříve se předpokládalo, že princip země spotřeby nahradí princip země původu, ale ve všech případech to nešlo. (Vančurová & Láchová, 2012, stránky 288-289)

4.4.1 Příklady na DPH

Dodání zboží do jiného členského státu

Jablonecká bižuterie, která je plátcem DPH, dodala do Portugalska tamějšímu podnikateli, osoba registrovaná k dani - plátce DPH, módní bižuterii pro ženy.

Aplikace pravidel pro uplatnění DPH:

- místem plnění je ČR podle §7 odst. 2 Zákona o DPH "*Místem plnění při dodání zboží, pokud je zboží odesláno nebo přepraveno osobou, která uskutečňuje dodání zboží, nebo osobou, pro kterou se uskutečňuje dodání zboží, nebo zmocněnou třetí osobou, je místo, kde se zboží nachází v době, kdy odeslání nebo přeprava zboží začíná.*" (Marková, 2015)
- aplikace DPH v místě plnění se řídí podle místa plnění a zákonů místa plnění, což je Česká republika a tedy podle §64 odst. 1 Zákona o DPH, kdy vzniká osvobození dodání zboží s nárokem na odpočet

"Dodání zboží do jiného členského státu plátcem osobě registrované k dani v jiném členském státě, které je odesláno nebo přepraveno z tuzemska plátcem nebo pořizovatelem nebo zmocněnou třetí osobou, je osvobozeno os daně s nárokem na odpočet daně, s výjimkou dodání zboží osobě, pro kterou pořízení zboží v jiném členském státě není předmětem daně." (Marková, 2015)

- osobou, která přizná daň, v tomto případě nebude nikdo, protože se řídíme podle českých zákonů a v ČR je toto plnění osvobozeno

Pořízení zboží z jiného členského státu

Obchod se svítidly, plátce DPH, pořídil od osoby registrované k dani v Itálii zahradní lampy, které jsou určeny k dalšímu prodeji v tuzemsku. Cena pořízených lamp činila 380 000Kč.

Aplikace pravidel pro uplatnění DPH:

- místem plnění podle §11 odst. 1 Zákona o DPH je Česká republika
"Za místo plnění při pořízení zboží z jiného členského státu se považuje místo, kde se zboží nachází po ukončení jeho odeslání nebo přepravy pořizovateli."
(Marková, 2015)

- aplikace DPH v místě plnění se bude řídit podle zákonů ČR podle §16 Zákona o DPH a zdanitelné plnění bude zdaněno 21 %
- osoba, která přizná daň je obchod se svítidly ve svém daňovém přiznání

Zasílání zboží

Zásilková společnost, plátce DPH, dodala do Irska kosmetiku, osoba povinná k dani, pro kterou pořízení kosmetiky nebylo předmětem daně. Zásilková společnost překročila limit pro zasílání stanovený Irskem.

Aplikace pravidel pro uplatnění DPH:

- místem plnění je v tomto případě Irsko podle principu země spotřeby, který probíhá mezi dvěma plátcí nebo mezi osobami povinnými k dani
- aplikaci DPH nevíme, protože se bude řídit zákony Irska
- osoba, která přizná daň, se stanoví podle zákonů Irska

Poskytnutí služby osobě v jiném členském státě

Zástupce autopůjčovny, plátce DPH, předa ve Strakonících dvěma turistkám z Německa osobní automobil s klíčky. Turistky navštívily památky Jihočeského kraje a po 10 dnech auto vrátily, jak bylo určeno ve smlouvě, kterou autopůjčovna s nimi sjednala.

Aplikace pravidel pro uplatnění DPH:

- místem plnění je Česká republika podle principu země původu, který vzniká mezi plátcem a osobou nepovinnou k dani
- zdanitelné plnění s 21 % v místě plnění
- osoba, která přizná daň je autopůjčovna. Přizná daň podle zákonů ČR

4.5 Judikáty ESD týkající se nepřímých daní a celní unie

Evropský Soudní dvůr (ESD) v těchto případech zajišťuje výklad práva EU. Velkou většinu právních problémů, které jsou spojeny s daněmi ESD řeší způsobem tzv.

předběžných otázek. Znamená to, že řízení soudem členského státu, které se zabývá užitím práva EU, může nebo musí předat věc Soudnímu dvoru a ten rozhodne o rozsudku případně platnosti právních předpisů. (Týč, 2006, str. 124)

4.5.1 Evropská komise v. Francouzská republika

Evropská komise podala 6. září 2013 žalobu vůči Francii a Lucembursku. Hlavní žalobním důvodem je nedodržení směrnice o DPH, která předepisovala od 1.1.2012 sníženou sazbu DPH 7 % a od 1.1.2013 sazbu 5,5 %. Francie od ledna 2012 používala sníženou sazbu DPH na dodání digitálních a elektronických knih ve výši 5,5 % a Lucembursko 3 %.

Podle čl. 98 odst. 2 prvního pododstavce směrnice o DPH může být snížená sazba DPH použita pouze na dodání zboží nebo na poskytování služby, které jsou uvedeny v příloze III této směrnice. V kategorii 6 přílohy III není uvedeno, že dodání digitálních knih by bylo předmětem snížené sazby DPH. Z tohoto důvodu Komise usoudila, že na dodání digitálních nebo elektronických knih musí být použita základní sazba podle čl. 96, který říká: *"Členské státy uplatňují základní sazbu DPH, kterou stanoví každý členský stát jako procentní podíl ze základu daně a která je stejná pro dodání zboží i pro poskytnutí služby."* (eur-lex.europa.eu, 2006) Dále žalobní důvody Komise potvrzuje i čl. 98 odst. 2 druhý pododstavec, který vylučuje sníženou sazbu DPH v poskytování služeb elektronicky a i fakt, že 9.2.2011 Výbor pro DPH přijal jednomyslně pokyny přesně uvádějící, že na dodání digitálních knih se snížená sazba použít nemůže.

Podle francouzského práva se může snížená sazba uplatnit na dovoz, nákup, prodej a na dodání knih. Knihy mohou být na jakémkoli fyzickém nosiči nebo se jedná o knihy, které jsou dodány formou elektronického stažení.

Komise dále uvádí, že ke čtení elektronických knih je nutný fyzický nosič (např. počítač, chytrý telefon, čtečka ...), který není součástí dodání elektronických knih. Nejedná se ani o elektronicky poskytnutou službu.

Komise zkritizovala Lucembursko, které použilo 3% super-sníženou sazbu DPH. Tato snížená sazba je v rozporu se směrnicí o DPH, která zakazuje používat snížené sazby pod 5 %, pokud jsou v rozporu s legislativou EU.

5.3.2015 Soudní dvůr rozhodl, že Francie i Lucembursko nedodržely svou daňovou povinnost vyplývající z čl. 96 a 98 směrnice o DPH a přílohami II a III, když uplatňovaly na dodání elektronických a digitálních knih sníženou sazbu DPH. Žaloba Komise je tedy opodstatněná. (curia.europa.eu, 2015)

4.5.2 Daňové ředitelství Slovenské republiky v. Profitube spol. s r.o.

Žádost byla podána ve sporu mezi Daňovým ředitelstvím Slovenské republiky a Profitube spol. s r.o. se sídlem v Košicích, týkající se zaplacení DPH z prodeje zboží, které pocházelo ze třetí země a bylo umístěno v celním skladu nacházející se na území Slovenska. Zboží bylo nejdříve v režimu uskladňování v celním skladu a později v režimu aktivního zušlechtovacího styku s podmíněným osvobozením od cla.

U společnosti Profitube provedl Daňový úřad kontrolu ve věci DPH za červenec, srpen, září a říjen roku 2005, a leden, únor, duben, květen a prosinec roku 2006.

Během kontroly byl zjištěno, že společnost SSIM a.s., se sídlem v Košicích, dovezla z Ukrajiny ocelové polotovary. Jednalo se o svitky válcované za tepla, které byly prodány společnosti Profitube. Společnost Profitube uložila svitky do veřejného celního skladu v režimu uskladňování, který se nacházel na území Slovenska. Již zmíněné svitky byly později uvedeny do režimu aktivního zušlechtovacího styku s podmíněným osvobozením od cla za účelem jejich zpracování na ocelové profily.

Ocelové profily ("dotčené zboží") bylo společností Profitube prodány společnosti Mercurius s. r. o., se sídlem v Košicích a zaregistrované jako osoba povinná k DPH ("sporný prodej"). Dotčené zboží bylo opět umístěno do režimu uskladňování v celním skladu. Společnost Profitube si myslela, že sporný prodej nebyl předmětem DPH.

Dotčené zboží bylo stále umístěno v tomtéž veřejném celním skladu během transakcí, které proběhly v daňových rocích 2005 a 2006.

Daňový úřad ve svém rozhodnutí ze dne 27. června 2006 konstatoval, že Profitube tím, že nezaplatila DPH ze sporného prodeje, porušila §69 odst.1 zákona o DPH.

Na základě této skutečnosti měl Daňový úřad za to, že společnost Profitube provedla prodejem zboží uskladněného ve veřejném celním skladu nacházejícím se na území Slovenska dodání zboží, které je podle §2 odst.1 písm. a) zákona o DPH předmětem daně.

Daňové ředitelství dne 25. října 2007 potvrdilo rozhodnutí Daňového úřadu.

28. července 2008 vydal Krajský soud v Bratislavě rozsudek, který vyhověl žalobě podané společností Profitube proti rozhodnutí Daňového ředitelství a věc mu vrátil. Krajský soud v Bratislavě rozhodl o tom, že aby zboží pocházející ze třetí země bylo předmětem DPH, musí být nejdříve propuštěno do volného oběhu.

Daňové ředitelství se odvolalo k Nejvyššímu soudu Slovenské republiky a ten svým rozsudkem ze dne 20. října 2009 změnil verdikt Krajského soudu v Bratislavě, když se vyslovil, že celní sklad nacházející se na území členského státu je z právního hlediska součástí tohoto území. Daňové ředitelství se právem domnívalo, že sporný prodej představuje dodání zboží za protiplnění uskutečněné v tuzemsku podle §2 odst.1 písm. a) zákona o DPH. Nejvyšší soud Slovenské republiky také rozhodl o tom, že dotčené zboží nebylo dovezeno podle §12 zákona o DPH.

Společnost Profitube podala stížnost k Ústavnímu soudu Slovenské republiky proti rozsudku Nejvyššího soudu Slovenské republiky. Ústavní soud rozsudkem ze dne 27. října 2010 zrušil rozsudek Nejvyššího soudu a věc vrátil k novému projednání.

Ústavní soud předpokládal, že Nejvyšší soud porušil základní právo společnosti Profitube na soudní ochranu i její právo na spravedlivý proces. Ústavní soud upozornil na to, že Nejvyšší soud nepřezkoumal otázku použití §12 zákona o DPH, podle kterého musejí mít v případě dovozu přednost celní předpisy před zákonem o DPH.

Soudní dvůr EU rozhodl dne 8. listopadu 2012 o tom, že zboží pocházející ze třetí země bylo umístěno do režimu uskladňování v celním skladu v členském státě, poté bylo zpracováno v režimu aktivního zušlechťovacího styku s podmíněným osvobozením od cla a následně bylo znovu prodáno a opět umístěno do režimu uskladňování v celním skladu. Současně se při těchto transakcích stále nacházelo ve

stejném celním skaldu nacházejícím se na území Slovenské republiky, prodej takového zboží je předmětem DPH podle čl. 2 bodu 1 šesté směrnice Rady 77/388/EHS ze dne 17.5.1977. Jednotný základ daně podle směrnice Rady 2004/66/ES ze dne 26.4.2004 dovoluje uvedenému členskému státu využít možnost osvobodit tento prodej od daně na základě čl. 16 odst.1 této směrnice, a to přísluší ověřit vnitrostátnímu soudu. (EUR-Lex, 2012)

4.5.3 Agra Srl v. Agenzia Dogane - Ufficio delle Dogane di Alessandria

Žádost byla podána v rámci sporu mezi společností Agra Srl ("Agra") a Agenzia Dogane - Ufficio delle di Alessandria (celní správa - celní úřad v Alessandrii, "Ufficio delle Dogane") ve věci vymáhání dluhu pro propuštění zboží.

Agra v rámci roční kvóty dovezla zmrazené vykostěné maso. Společnost chtěla získat dovozní licenci, a proto předložila žádost o dovoz, kde prohlašovala, že splňuje podmínky vymezené v čl. 9 nařízení č. 954/2002. Mezi již zmíněné podmínky patřila neexistence vazby se společnostmi z jiných členských států, které předložily podobné žádosti před 14. červencem 2002.

Dne 12.2.2007 ve společnosti Agra proběhla kontrola Guardia di Finanza di Milano konstatující, že existují nesrovnalosti, které se týkají uvedených podmínek. Bylo zahájeno trestní vyšetřování na základě zápisu o této kontrole.

Ufficio delle Dogane dne 28.2.2008 vydal oznámení o opravě celních prohlášení předložených společností Agra, které se vztahovalo na dodatečné zaplacení celkové částky 141 125,49 eur z titulu cla a DPH, spolu s úroky ve výši 47 298,45 eur. 11.3.2008 dostala společnost Agra opravný výměr.

Agra napadla zmíněný výměr před Commissione tributaria provinciale di Alessandria (provinční daňový soud v Alessandrii), před kterým prosazovala promlčení práva na opravu celních prohlášení. Společnost Agra se vyjádřila, že toto právo podléhá tříleté promlčecí lhůtě, která začíná nabíhat dnem předložení celních prohlášení. Sporná prohlášení byla předložena dne 13.8., 18.9. a 23.10.2002, a proto musejí být příslušné promlčecí lhůty považovány za uplynulé dnem 13.8., 18.9. a 23.10.2005.

Ufficio delle Dogane naopak prosazuje důvody "stanovení a přerušení běhu promlčecí lhůty" stanovené v čl. 221 celního kodexu hlavně v odst. 4 zmíněného článku, podle kterého může být vyjádřena přesná částka celního dluhu po uplynutí tříleté lhůty, kdy rozhodnutí nebo rozsudek vydaný v rámci trestního řízení nabude právní moci.

Soudní dvůr dne 17. června 2010 rozhodl, že celní kodex Společenství musí být interpretován ve smyslu, ve kterém nebude bránit vnitrostátní právní úpravě, podle které v případě, kdy k nezaplacení cla dojde v důsledku trestného činu, promlčecí lhůta začíná běžet ode dne, kdy rozhodnutí nebo rozsudek vydaný v trestním řízení nabude právní moci. (EUR-Lex, 2010)

5 Závěr

Hlavním tématem mé bakalářské práce byly právní a ekonomické aspekty cel a DPH. Abych porozuměla clu a DPH v Evropské unii a mimo EU, musela jsem se vrátit až k počátku evropského integračního procesu, který se skládal ze 4 částí. Tyto části jsem ve stručnosti popsala a dále jsem se věnovala rozšiřování Evropské unie o nové členy. Při analýze jednotlivých kandidátů pro vstup do EU jsem se zaměřila především na podmínky, které musejí být splněny, aby se daná kandidátská země stala plnohodnotným členem Evropské unie. Při podrobném zkoumání mě nejvíce zaujala situace Turecka, které získalo status kandidátské země již v roce 1999 a v současné době nic nenasvědčuje tomu, že by se jeho situace měla změnit.

V další kapitole teoretické části jsem se zabývala již samotným vznikem a fungováním celní unie. Především jsem se zaměřila na vnitřní a vnější aspekty celní unie. Ve vnitřních aspektech jsem popisovala cla, jejich vlastnosti a postup výpočtu a naopak ve vnějších aspektech jsem se zaměřila na fungování Společné zahraniční a bezpečnostní politiky a Společné obchodní politiky. Závěr teoretické části jsem doplnila o státy, které jsou v celní unie, ale přesto nejsou členy EU.

V praktické části jsem navázala na problematiku cel a v dalších kapitolách jsem se zaměřila na Společný systém DPH a judikáty týkající se nepřímých daní a cel. Jeden z hlavních cílů praktické části byl popis a analýza mnou vybraných judikátů, které se zaměřovaly na daň z přidané hodnoty a cla. V závěrečné části, která se týkala DPH jsem se zaměřila na sazby DPH v členských státech a problematiku týkající se výběru DPH při dovozu a vývozu zboží a služeb. Tento problém jsem se snažila nastínit na jednotlivých praktických příkladech, které byly koncipovány z pohledu České republiky. Na jednotlivých příkladech se mi podařilo vysvětlit základní pravidla při výběru DPH, ať už z pohledu vývozu či dovozu.

Díky této kvalifikační práci jsem lépe porozuměla fungování Evropské unie jako celku, zejména v oblasti celní unie a uplatňování DPH. V praktické části mě zaujala žaloba, kterou podala komise na Francii ve věci zneužití snížených sazeb DPH. Především mě zarazí doba od podání žádosti do vynesení rozsudku Evropským Soudním dvorem. Předpokládala jsem, že v rámci Evropské unie bude tento spor vyřešen v kratším intervalu. Dále mě při bližší analýze celní unie překvapilo, kolik

existuje oblastí, které nejsou v celní unii, a že každá oblast se liší v množství zboží, které lze legálně vyvést.

6 Summary

The main topic of this work has been the legal and economic aspects of customs duties and VAT. To understand the duty and VAT inside and outside the EU, I had to go back to the beginning of the European integration process, which consisted of 4 parts. This parts I briefly described and furthermore, I dealt with the enlargement of the European Union on the new members.

In the next chapter the theoretical part I have dealt with already by the creation and the functioning of the Customs Union. I focused on the internal and external aspects of the Customs Union. I described in the internal aspects of the duties, their properties and the calculation procedure and vice versa in the external aspects, we focused on the functioning of the common foreign and security policy and the common commercial policy. Finally, I added the theoretical part of the States that are in a Customs Union, but are not members of the EU.

In the practical part, I followed up on the issue of duties and in other chapters, I focused on the common system of VAT and the precedents relating to indirect taxes and customs duties. In the final part, which concerned VAT, I focused on the rate of VAT in the Member States and the problems relating to the collection of VAT on imports and exports of goods and services.

Keywords

European integration - evropská integrace

customs duties and VAT - cla a DPH

the Customs Union - celní unie

the common system of VAT - Společný systém DPH

the precedents relating to indirect taxes and customs duties - judikáty týkající se nepřímých daní a cel

the Member States - členské státy

7 Seznam použité literatury

Monografická bibliografie:

- 1 Had, M., & Urban, L. (1997). *Evropská společenství - První pilíř Evropské unie*. Praha: Ústav mezinárodních vztahů.
- 2 Hrubý, R., & Krásnická, M. (2012). *Introduction to the EU Law*. Praha: Alfa s.r.o.
- 3 *Malá encyklopedie Evropské unie*. (1997). Praha: Ústav mezinárodních vztahů.
- 4 Marková, H. (2015). *Daňové zákony, úplná znění platná k 1.1. 2015*. Praha: GRADA Publishing, a.s.
- 5 Šrein, Z. (2000). *Mechanismy hospodářské politiky Evropské unie*. Praha: Vysoká škola ekonomická v Praze.
- 6 Svoboda, P. (2007). *Právo vnějších vztahů Evropské unie*. Praha: Linde Praha, a.s.
- 7 Týč, V. (2006). *Základy evropského práva pro ekonomy*. Praha: Linde Praha a.s.
- 8 Urban, L. (2002). *Evropský vnitřní trh a příprava České republiky na začlenění*. Praha: Linde Praha, a.s.
- 9 Vančurová, A., & Láchová, L. (2012). *Daňový systém 2012*. Praha: 1. VOX a.s.

Elektronické zdroje:

- 1 *business.info*. (1. Prosinec 2011). Získáno 4. Prosinec 2013, z Monako - zahraničně-politická orientace: <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/monako-zahranicne-politicka-orientace-18824.html>
- 2 *business.info*. (10. Červen 2014). Získáno 4. Prosinec 2013, z San Marino - zahraničně-politická orientace: <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/san-marino-zahranicne-politicka-orientace-17853.html>
- 3 *businessinfo.cz*. (1. Červen 2014). Získáno 27. Březen 2015, z Makedonie - vztah k Evropské unii: <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/interaktivni-exportni-profil-zeme-makedonie-21643.html#!&chapter=11>
- 4 *businessinfo.cz*. (5. Květen 2014). Získáno 27. Březen 2015, z Černá Hora - zahraničně-politická orientace: <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/cerna-hora-zahranicne-politicka-orientace-18794.html>
- 5 *businessinfo.cz*. (1. Červen 2014). Získáno 27. Březen 2015, z Srbsko - vztah k Evropské unii: <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/interaktivni-exportni-profil-prioritnich-zemi-srbsko-21101.html#!&chapter=11>

- 6 *businessinfo.cz*. (27. Květen 2014). Získáno 4. Prosinec 2013, z Andorra - zahraničně-politická orientace: <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/andorra-zakladni-informace-o-teritoriu-18098.html#sec9>
- 7 *businessinfo.cz*. (18. Duben 2014). Získáno 4. Prosinec 2013, z Turecko - zahraničně-politická orientace: <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/turecko-zahranicne-politicka-orientace-19211.html#sec1>
- 8 *businessinfo.cz*. (1. Červen 2014). Získáno 27. Březen 2015, z Albánie - vztah k Evropské unii: <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/interaktivni-exportni-profil-zeme-albanska-republika-21621.html#!&chapter=11>
- 9 *celnisprava.cz*. (nedatováno). Získáno 4. Prosinec 2013, z Dělení cel: <http://www.celnisprava.cz/cz/clo/Stranky/default.aspx>
- 10 *celnisprava.cz*. (31. Říjen 2012). Získáno 27. Březen 2015, z Společný celní sazebník: https://www.celnisprava.cz/cz/clo/sazebni-zarazeni-zbozi/spolecny-celni-sazebnik-es/Spolen%20celn%20sazebnk%20EU%20platn%20pro%20rok%202013/I_30420121031cs00010915.pdf
- 11 *curia.europa.eu*. (5. březen 2015). Získáno 16. Březen 2015, z Judikatura Soudního dvora: <http://curia.europa.eu/juris/documents.jsf?num=C-479/13>
- 12 *epravo.cz*. (18. Květen 1990). Získáno 27. Březen 2015, z Vyhláška č.183/1990 Sb.: http://www.epravo.cz/_dataPublic/sbirky/archiv/sb033-90.pdf
- 13 *euractiv.cz*. (21. Únor 2014). Získáno 27. Březen 2015, z Vztahy EU a Turecka: <http://www.euractiv.cz/rozsirovani-eu/link-dossier/turecko-a-eu>
- 14 *EUR-Lex*. (17. Červen 2010). Získáno 24. Březen 2015, z Agra Srl v. Agenzia Dogane: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?qid=1427235268051&uri=CELEX:62009CJ0075>
- 15 *EUR-Lex*. (8. Listopad 2012). Získáno 24. Březen 2015, z Daňové ředitelství Slovenské republiky v. Profitube spol. s r.o.: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX:62011CJ0165>
- 16 *eur-lex.europa.eu*. (28. Listopad 2006). Získáno 12. Březen 2015, z Směrnice Rady 2006/112/ES: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32006L0112&from=CS>
- 17 *eur-lex.europa.eu*. (30. Listopad 2009). Získáno 27. Březen 2015, z Nařízení Rady (ES) č.384/96: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:32009R1225&>
- 18 *europa.eu*. (nedatováno). Získáno 11. Březen 2015, z Further expansion: http://europa.eu/about-eu/eu-history/2010-today/index_en.htm
- 19 *europa.eu*. (3. Srpen 2009). Získáno 12. Březen 2015, z The history of the European Union: http://europa.eu/about-eu/eu-history/index_en.htm

- 20 *europa.eu*. (4. Únor 2011). Získáno 12. Březen 2015, z Společný systém DPH:
http://europa.eu/legislation_summaries/taxation/l31057_cs.htm
- 21 *europa.eu*. (21. Leden 2015). Získáno 4. Prosinec 2014, z Candidate countries:
http://europa.eu/about-eu/countries/index_en.htm
- 22 *europa.eu*. (Únor 2015). Získáno 24. Březen 2015, z DPH a cla:
http://europa.eu/youreurope/business/vat-customs/cross-border/index_cs.htm
- 23 *pravnipredpisy.cz*. (10. Červenec 1997). Získáno 27. Březen 2015, z Zákon č.152/1997 Sb.:
[http://www.pranipredpisy.cz/predpisy/ZAKONY/1997/152997/Sb_152997_-----_.php#ČÁST DRUHÁ//HLAVA I///§ 8/\(4\)](http://www.pranipredpisy.cz/predpisy/ZAKONY/1997/152997/Sb_152997_-----_.php#ČÁST%20DRUHÁ//HLAVA%20I///§%208/(4))
- 24 *adventura.cz*. (nedatováno). Získáno 22. Březen 2015, z Kanárské ostrovy:
<https://www.adventura.cz/zeme/kanarske-ostrovy/>
- 25 *italieonline.eu*. (nedatováno). Získáno 23. Březen 2015, z Livigno:
<https://www.italieonline.eu/cs/livigno-bezcelni-zona-414.htm>
- 26 *livigno.eu*. (nedatováno). Získáno 22. Březen 2015, z Duty free:
<https://www.livigno.eu/pdf/shopping/Tabellamerceologica-MountainShopping-OfficialGuide.pdf>
- 27 *helgoland.de*. (nedatováno). Získáno 22. Březen 2015, z Zollfrei Einkaufen:
<http://www.helgoland.de/interessen/shopping.html>
- 28 *zpravy.alfa9.cz*. (9. Červenec 2010). Získáno 22. Březen 2015, z Kanárské ostrovy:
<http://zpravy.alfa9.cz/absolutenm/templates/zprava.aspx?a=255>
- 29 *zpravy.alfa9.cz*. (15. Duben 2011). Získáno 22. Březen 2015, z Campione d'Italia a italské vody Luganského jezera:
<http://zpravy.alfa9.cz/absolutenm/templates/zprava.aspx?a=453>

8 Seznam příloh

Obrázek 1: Evropská integrace v letech 1952 - 1958	5
Obrázek 2: První (1973), druhé (1981) a třetí (1986) rozšíření.....	5
Obrázek 3: Čtvrté rozšíření	6
Obrázek 4: Páté rozšíření v roce 2004	7
Obrázek 5: Šesté (2007) a sedmé (2013) rozšíření	8

9 Seznam tabulek

Tabulka 1: Rozšíření EU	8
Tabulka 2: Celní území a výjimky z celní unie	23
Tabulka 3: Dovoz zboží z Livigna do zemí EU	27
Tabulka 4: Dovoz zboží z Livigna do Švýcarska.....	28
Tabulka 5: Sazby DPH k 1. lednu 2015	31